

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Titulus IV. Ne Prælati vices suas, vel Ecclesias sub annuo censu
concedant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

tulit, debet restitui Ecclesiæ. C. Conf. ante omnem sententiam, etiam criminis declarationem. N. Conf. Ad 2. Illa regula procedit solum de foro externo, in quo Iudex in pœnam delicti bene præcipit, ut pretium injustè acceptum non danti, ut accipiens de Jure Naturali facere deberet, restituatur; neque relinquatur accipienti injustè, cum id prohibeat Jus naturale, sed detur Ecclesiæ vel pauperibus. Nec est melior conditio possidentis, qui injustè & sine titulo accepit.

66 Dico 7. Iudex competens in delicto Simoniæ est solus Ecclesiasticus privative, etiam si delinquens sit Laicus. Adeoque hoc crimen non mixti est fori, sed Ecclesiastici tantum, utpote versans circa res & objecta spiritualia. Ita Glossa quoad hoc crimen communiter recepta in c. 8. de for. comp. v. Malefactores. Sumitur etiam ex c. 2. de Judic. ubi omnes causæ spirituales & Ecclesiasticæ tribuuntur foro Ecclesiastico. Idque procedit, etiam si moveatur questio facti; quia ordinariè involvitur questio Juris, ut in crimine hæreseos. Ad accusandum de gravissimo hoc crimine non modò admittuntur omnes, etiam criminosi & complices delicti, modò non sint capitales inimici, & non A-catholici. c. 3. h. t. Verum etiam in virtute S. obedientiæ jubentur revelare quantocumque Summo Pontifici, vel cui is duxerit hoc committendum, quos Simoniæ reos esse sciverint. Extrav. 2. cit. Ad condemnandum verò de hoc crimine sufficienter etiam probationes ex conjecturis & signis evidentibus hauriuntur. c. 6. h. t. tum quia crimen est valde atrox & perniciosum Ecclesiæ, tum quia solet occulte committi, adeoque difficilis est probatio. Neque testes debent esse omni exceptione majores, saltem si agatur civiliter, vel judicio Inquisitionis, modò non sint capitales inimici. c. 31. h. t. Sed vide limitationes in c. 32. sequente politas, & c. 10. de testib.

67 Dico 8. Absolvere à Censuris, & dispensare in pœnis Simoniæ, per se solus potest Pontifex; quia inferior in Jure Communi nihil potest: nec tamen ipse Pontifex facile dispensat, sed rarissimè, maximè in beneficiis, ut difficultate dispensationis obtinendæ absterreantur fideles ab hoc gravi crimine. Dispensat tamen, maximè ob causam scandalis, quod oriretur ex dimissione beneficii Simoniacè obtenti, item ob paupertatem beneficiati, tum per Datariam, quando delictum est notorium, tum per Penitentiarium pro foro interno tantum, si est occultum; sed semper debent exprimi fructus ex beneficio Simoniacè obtento percepti, de quibus fit transactio vel compositio, per quam ex justa causa aliqui, v. g. tertia eorum pars remittitur, vel iungitur pro foro interno, ut, quamprimum per paupertatem licuerit, omnes percepti restituantur Ecclesiæ: quare tenor dispensationis diligenter inspiciendus est. Vid. Pyrth. Corrad. in Praxi dispens. l. 5. c. 9. c. 10. Reiffenstuel h. t. & Lib. V. R. P. Viri Pichler.

n. 341. Dixi, per se; nam si delictum sit occultum, & ad forum contentiosum non deductum, à Censuris absolvit Episcopus, vi Trid. s. 24. c. 6. de refor. & Religiosi Mendicantes vi privilegii, excepta tamen Simoniâ in collatione & susceptione Ordinum commissâ, ubi est recepta Constit. Sanctum Sixti V. Pariter Episcopus dispensare certò potest cum eo, qui per alienam Simoniam se infcio commissam impetravit beneficium simplex, & probabilius etiam si Curatum, ad idem beneficium, postquam resignavit, uti debet, rursus obtinendum. l. penult. de Elect. Item cum eo, qui per propriam Simoniam obtentum beneficium sponte dimisit ante sententiam condemnatoriam. per eam. 1. caus. 1. q. 5. An verò Episcopus vi Trid. lo. cit. dispensare possit ad obtinendum rursus idem beneficium prius Simoniacè obtentum, vel potius retinendum, si delictum mansit occultum, nec ad forum contentiosum deductum, disputant DD. Negat cum communiori Reiffenstuel n. 339. seq. Affirmant probabiliter Henric. Less. Palao. p. 3. tr. 17. d. 3. pu. ult. n. 4. Inclinat P. Krimer h. t. n. 593.

Quæres, an ignorans pœnas, à Jure in Simoniacos statutas, incurrat illas, & an nihil ipsi prosit ignorantia, nempe invincibilis? R. 1. Censuras non incurrit; quia hæ requirunt contumaciam, ut fatentur plerique omnes. R. 2. Reliquas in foro interno fortè etiam non incurrit juxta nostra principia, ad cit. de eo, qui duxit, quam polluit. in lib. IV. tradita, quamvis communis apud & cum P. Reiffenstuel n. 321. seq. dissentiat. R. 3. Ignorantia invincibilis, quamquam non excuset eum, qui postea rescit ante completam præscriptionem, à restitutione pretii Simoniacè & injustè accepti, vel fructuum ex beneficio Simoniacè obtento perceptorum, tamen prodesse potest ad pretium, vel fructus retinendos post completum tempus ad Præscriptionem requisitum, quod respectu rerum mobilium est triennium. Si nempe v. g. ignoravit, illicitum esse accipere pretium, vel scivit quidem, esse illicitum, ignoravit tamen injustè illud accipi, & tanquam rem alienam restitutioni esse obnoxium. Imò sine sua culpa obtinens beneficium per Simoniam alienam, & hujus ignarus, ipsum titulum & dominium beneficii post lapsum triennii, si interea non rescivit, præscribit, per regulam Cancellaria de triennali possessore. à fortiori ipsorum fructuum.

TITULUS IV.

Ne Pralati vices suas, vel Ecclesias, sub annuo censu concedant.

SUMMARIUM.

1. Explicatur Rubrica.
2. 3. Exercitium jurisdictionis & potestatis Ecclesiastica pro annua pensione elocare, est Simonia, certis panis subiecta.

G g

4. Sig

1. Sic elocare ipsas Ecclesias est quidem Simonia, at sine pœna.

1. Sciendum, præsentem Titulum, uti & sequentem, esse per modum Appendicis adjectos præcedenti; quia in iis elocari vices spiritualis ministerii, aut Ecclesias pro annua pensione pecuniaria; & pro licentia docendi, aliquid temporale exigi prohibetur tanquam Simoniacum, adeoque in his duobus titulis duas Simonia species specialiter reprobari, quarum una est vera, altera verò tantum quoad speciem Simonia est. Per vices, vi hujus Rubricæ, non concedendas pro pecunia intelligitur jurisdictio vel potestas spiritualis, cura animarum, regimen Ecclesiasticum, aut alia administratio, Prælaturis, Dignitatibus, Officiis, vel Beneficiis Ecclesiasticis annexa: per annum censum verò pensio temporalis, maxime pecuniaria, singulis annis propterea solvenda.

2. Dico 1. Prælati & officiales Ecclesiastici, aut alii beneficiati, qui vices suas, seu exercitium jurisdictionis vel potestatis aut administrationis Ecclesiasticæ, uti est dispensatio, consecratio Ecclesiæ &c. Vicariatum, Decanatum &c. pro annua pensione elocant, committunt Simoniam, ut clarum est, & habetur c. 1. 2. 3. h. t. atque sic puniendi sunt per sententiam: tam dans quam accipiens excludatur ab Ecclesia, in cujus contumeliam res data & accepta est: dans pecuniam pro officio &c. illud sic obtentum amittat, conferens autem conferendi potestatem: dans pecuniam removeatur ab Clero, conferens autem, licet Episcopus sit, distinctione Canonica percellatur, h. e. vel deponatur, vel suspendatur ad tempus pro qualitate delicti. c. 38. de Sim. c. 1. c. 2. h. t.

3. Oppones 1. Solent defacto Episcopi Vicariis Generalibus, qui illorum vices obeunt in administranda jurisditione spirituali, constituere annuum salarium in pecuniis consistens: ergo 2. In materia Simonia æquiparantur dare & remittere aliquid spirituale pro temporali & vicilim c. 15. de Sim. Sed licitum est Episcopo remittere exercitium jurisditionis spiritualis pro annua pensione, scilicet eximendo Ecclesiam vel Monasterium aliâ suæ jurisditioni subiectum c. 6. de Relig. Dom. 3. ad 1. Constituunt salarium non per modum pretii pro administranda jurisditione spirituali, sed per modum stipendii ad sustentationem Vicariorum, conformiter c. 30. § qui verò. de præb. Ad 2. Pensio illa non accipitur vel datur tanquam pretium vel æstimatio jurisditionis remissæ, vel exemptionis concessæ, sed in recognitionem præteritæ subjectionis & in signum concessæ libertatis.

Dico 2. Ecclesias ipsas concedere sub annuo censu vel pensione, ut v. g. alii pro libitu ibi celebrare possint, prohibitum quidem est tanquam Simoniacum, at sine pœna in jure statuta. 2. elocare autem fructus Ecclesiarum pro annua pensione ad breve

tempus non est prohibitum. Pars 1. sumitur ex Rubrica hujus Tituli. Pars 2. ex textu c. 4. seu fin. eod. quia fructus sunt tantum temporale quid. Nihilominus tamen & herum, qui pertinent ad Ecclesias, elocatio pro pensione ultra triennium prohibita est in Extrav. Ambrosia int. comm. de Reb. Ecl. alien. vi autem Juris Antiqui, & modernæ consuetudinis ultra novennium. Clerici autem beneficiati ad dies vitæ ejusmodi elocationem fructuum suorum beneficiorum permissam esse, alibi dixisse me memini, videlicet ad Tir. 18. lib. 3. n. 1.

TITULUS V.

De Magistris, & ne aliquid exigatur pro licentia docendi.

SUMMARIIUM.

1. 2. Quid veniat per Magistros, Doctores, Licentiatos, Baccalaureos. Qua sint insignia Doctoralia.
3. Doctores alii Academici, alii Bullati. A quibus creentur.
4. De qua re hic potissimum quaratur.
5. Promovendi ad Doctoratum ad quid obligentur.
6. Qua sint privilegia Doctorum.
7. An iis gaudeant etiam Bullati, & Licentiatii.
8. Præbenda Theologalis capax est etiam Canonica.
9. Illicitum, at non Simoniacum est, aliquid exigere pro licentia docendi.
10. 11. Pro actuali tamen doctore, Confessio &c. etiam ex Theologia, per se & regulariter nec illicitum est.

Sciendum 1. Magistros, sic dictos, ut ait glossa, quod sint majores in statione, sicut Minister, quod minor, denominatur, in genere salutari omnes cujuscunque disciplinae Præceptores. l. 37. ff. de V. S. Hujusmodi Magistros, quibus incumbat onus docendum Clericos tum alios Scholares & Juvenes, non solum in Theologia, Sacra Pagina, & Cura animarum, sed etiam in Jure Canonico, Philosophia, & Liberalibus Artibus, imò & Grammatica Facultate, per quam veniunt Studia Humaniora cum Dialectica & quidem gratis, constitui voluere Summi Pontifices & Concilia. Sic ordinavit Concilium Lateran. sub Alexandro III. anno 1102. & sub Innoc. III. anno 1216. uti refertur in c. 1. & 4. h. t. ut in qualibet Ecclesia Cathedrali (& si facultates permitterent, etiam in Collegiata) Magister, seu Professor idoneus, à Prælato cum Capituli saltem consilio eligendus, constituatur, qui Clericos, ac alios pro posse erudiret Grammaticæ præceptis, in Metropolitana verò præter hunc etiam Theologus, seu Lector aut Professor Theologiæ, qui Sacerdotes & alios in Sacra Pagina doceret, ac in iis præferim informaret, quæ ad Curam animarum spectant. Tandem verò S. S. c. 1. de res. insuper addidit, ut non solum in qualibet Ecclesia Metropolitana